

Nationaal Archief
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Nummer Toegang: 2.11.111

**Inventaris van het archief van de Afdeling
Boswezen van het Ministerie van Landbouw
en Visserij, (1951) 1953 - 1970**

Versie: 31-03-2025

Centrale Archief Selectiedienst

Nationaal Archief, Den Haag 2006

This finding aid is written in Dutch.

I N H O U D S O P G A V E

Beschrijving van het archief.....	5
Aanwijzingen voor de gebruiker.....	6
Openbaarheidsbeperkingen.....	6
Beperkingen aan het gebruik.....	6
Materiële beperkingen.....	6
Aanvraaginstructie.....	6
Citeerinstructie.....	6
Archiefvorming.....	7
Geschiedenis van de archiefvormer.....	7
Landbouw in Nederland na 1945.....	7
Het Ministerie van Landbouw en Visserij.....	8
Afdeling Boswezen (en Jacht) 1947-1951 / Afdeling Boswezen 1952 t/m 14-05-1957.....	9
Geraadpleegde bronnen en literatuur.....	10
Geschiedenis van het archiefbeheer.....	10
De verwerving van het archief.....	11
Inhoud en structuur van het archief.....	12
Selectie en vernietiging.....	12
De bewerking in 1993.....	12
De bewerking in 2006.....	12
Verantwoording van de bewerking.....	12
De bewerking in 1993.....	12
De bewerking in 2006.....	13
Verwant materiaal.....	14
Beschikbaarheid van kopieën.....	14
Verwante archieven.....	14
Beschrijving van de series en archiefbestanddelen.....	15
A Organisatie.....	15
B Taakuitoefening.....	16
B.1 Wet en regelgeving.....	16
B.2 Bemoeyenis met andere organisaties.....	16
B.3 Overige stukken.....	17

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

Naam archiefblok:

Ministerie van Landbouw: Afdeling Boswezen

Periodisering:

archiefvorming: 1953-1970

oudste stuk - jongste stuk: 1951-1970

Archiefbloknnummer:

L74

Omvang:

24 inventarisnummer(s) ; 0,40 meter

Taal van het archiefmateriaal:

Het merendeel der stukken is in het Nederlands.

Soort archiefmateriaal:

Normale geschreven, getypte en gedrukte documenten, geen bijzondere handschriften.

Het archief bevat tekeningen.

Archiefdienst:

Nationaal Archief

Locatie:

Den Haag

Archiefvormers:

Ministerie van Landbouw en Visserij / Directie van de Landbouw / Afdeling Boswezen en Jacht

Ministerie van Landbouw en Visserij / Directie van de Landbouw / Afdeling Boswezen

Samenvatting van de inhoud van het archief:

Het archief bevat onder meer stukken betreffende de totstandkoming en uitvoering van de Boswet, het Bosschap, Staatsbosbeheer, de aankoop, openstelling en onderhoud van recreatiegebieden, bemoeienis met andere organisaties, en natuurbescherming.

Aanwijzingen voor de gebruiker

OPENBAARHEIDSBEPERKINGEN

Volledig openbaar.

BEPERKINGEN AAN HET GEBRUIK

Reproductie van originele bescheiden uit dit archief is, behoudens de algemene regels die gelden voor het kopiëren van stukken, niet aan beperkingen onderhevig. Er zijn geen beperkingen krachtens het auteursrecht.

MATERIËLE BEPERKINGEN

Het archief kent geen beperkingen voor het raadplegen van stukken als gevolg van kwetsbare of slechte materiële staat.

AANVRAAGINSTRUCTIE

Openbare archiefstukken kunnen online worden aangevraagd en gereserveerd. U kunt dit ook via de terminals in de studiezaal van het Nationaal Archief doen. Om te kunnen reserveren dient u de volgende stappen te volgen:

1. [Creëer een account of log in.](#)
2. Selecteer in de archiefinventaris een archiefstuk.
3. Klik op 'Reserveer' en kies een tijdstip van inzage.

CITEERINSTRUCTIE

Bij het citeren in annotatie en verantwoording dient het archief tenminste éénmaal volledig en zonder afkortingen te worden vermeld. Daarna kan worden volstaan met verkorte aanhaling.

VOLLEDIG:

Nationaal Archief, Den Haag, Ministerie van Landbouw: Afdeling Boswezen, nummer toegang 2.11.111, inventarisnummer ...

VERKORT:

NL-HaNA, Landbouw / Boswezen, 2.11.111, inv.nr. ...

Archiefvorming

GESCHIEDENIS VAN DE ARCHIEFVORMER

LANDBOUW IN NEDERLAND NA 1945

Toen in ons land na de bevrijding in 1945 de balans werd opgemaakt van de landbouwsituatie, bleek dat 8,5% van de in 1939 bebouwde cultuurgrond onder water stond. Het totaal beschadigde oppervlakte aan landbouwgrond was 375.000 ha. Verder was de veestapel aanzienlijk verminderd. Er was aan alles gebrek. Bij de aanpak van het economisch herstel stond de landbouw centraal. Er was sprake van een groeiende plattelandsbevolking en een ontoereikend landbouwareaal. Was de Nederlandse regering aanvankelijk niet genegen de emigratie van landbouwers evenals die van andere beroepsgroepen te steunen, in 1948 wijzigde zij wat dat betreft haar koers.¹

Mede dankzij de in 1947/1948 op gang gekomen Marshall-hulp (een Amerikaans initiatief dat onder meer als doel had, Europa door spoedig economisch herstel weer ontvankelijk te maken voor Amerikaanse exportprodukten) verliep het herstel van de landbouw voorspoedig.² Zo werd er in 1950 alweer 111 miljoen kilo groente en fruit doorgedraaid op de veilingen.

Door verbetering van de teelttechnieken en de mechanisatie waren er steeds minder mensen nodig om hetzelfde werk te doen. Toen in de loop van de jaren vijftig de lonen in de landbouw daalden werd besloten tot subsidiëring van de produkten. Deze subsidiëring werkte als stimulans om het produktievolume te verhogen, hetgeen uiteindelijk leidde tot de beruchte 'boterbergen' en 'melkplassen'. Sicco Mansholt, vice-voorzitter van de Europese Commissie, lanceerde een plan om te komen tot een verbetering van het inkomen van de landbouwers en een oplossing te bereiken voor het gebrek aan evenwicht op de markt der landbouwprodukten in de EEG (het Plan Mansholt, 1968). Zijn doel was, de agrarische beroepsbevolking in aantal te halveren en de produktie-eenheden te vergroten.³

Veel van deze ontwikkelingen worden zichtbaar in het takenpakket van de Afdeling Algemene Zaken.

1 Keesing, 9076D en 1-6-'48

2 AGN-15, pg. 170-175

3 AGN-15, blz. 183

HET MINISTERIE VAN LANDBOUW EN VISSERIJ

Sinds 8 mei 1940 is er bij voortduring sprake van een Ministerie van (o.a.) Landbouw (daarvóór was de taak 'landbouw' onderdeel van het takenpakket van het Ministerie van Economische Zaken). De Directie van de Landbouw bij het nieuwe Ministerie van Landbouw en Visserij was onderverdeeld in een aantal afdelingen.

Deze directie had als taak, de ontwikkeling van de produktiemogelijkheden op agrarisch gebied te bevorderen. Dit doel werd nagestreefd door middel van het bevorderen van onderwijs, door het stimuleren van wetenschappelijk onderzoek en door voorlichting. Het wetenschappelijk onderzoek vindt plaats op een groot aantal instituten en proefstations welke door de overheid worden geleid en gefinancierd. Hiernaast worden subsidies toegekend aan stichtingen en organisaties welke op dit terrein werkzaam zijn.

Rond 1950 bestond de Directie van de Landbouw uit de volgende afdelingen: ⁴

- de Afdeling Landbouwonderwijs (waaronder ressorteren de Landbouwhogeschool te Wageningen met haar instituten, de middelbare landbouwscholen, de landbouwwinterscholen, de lagere landbouwscholen en verschillende soorten cursussen);
- de Afdeling Tuinbouw en Tuinbouwonderwijs (waaronder de algemene tuinbouwcursus, de lagere tuinbouwschool, de tuinbouwschool met middelbaar karakter, verschillende speciale cursussen en de voorlichting door middel van rijkstuinbouwconsulenten die onder meer het beheer hebben van proeftuinen en proefstations);
- de Veeartsenijkundige Dienst (waaronder het Staatsveeartsenijkundig Onderzoekingsinstituut te Amsterdam, de rijksseruminrichting te Rotterdam en provinciale inspecteurs);
- de Afdeling Veeteeltwezen (waaronder de rijksveeteeltconsulenten in de provincies, de Rijksveeteeltvoorlichtingsdienst, de Dienst voor de Pluimveehouderij en -fokkerij met de rijkspluimveeteeltconsulenten, het Rijkslandbouwproefstation te Hoorn en het rijksinstituut voor de Pluimveeteelt);
- de Afdeling Akker- en Weidebouw (waaronder de rijkslandbouwconsulenten, onderzoeksinstituten, proefstations en laboratoria, proefboerderijen en proefvelden onder leiding van de consulenten);
- de Afdeling Zuivelwezen (waaronder de rijkszuivelinspectie, het rijkszuivelstation en de Rijkszuivelvoorlichtingsdienst);
- de Afdeling Jacht en Wildschade (waarbij wildschade-commissies van advies dienen);
- de Afdeling Landbouwherstel (waaronder de Rijksdienst voor

- Landbouwherstel);
- de Afdeling Buitenlandse Voorlichting;
 - de Afdeling Algemene Zaken (waaronder de administratieve zaken van de landbouwwettelijke, het Bureau Oogstvoorziening, de Stichting tot het Beheren van Landbouwgronden en verder de zaken welke door de directeur-generaal van de Landbouw persoonlijk werden behandeld alsmede alle zaken welke niet onder een andere afdeling vielen);
 - de Afdeling Grond- en Pachtzaken (waaronder de Grondkamers en de rijksconsulenten voor Grond- en Pachtzaken);
 - de Afdeling Plantenziektenkundige Aangelegenheden (waaronder de Plantenziektenkundige Dienst te Utrecht);
 - de Afdeling Cultuurtechnische Aangelegenheden (met als uitvoerend orgaan de Cultuurtechnische Dienst);
 - de Afdeling Boswezen, waaronder het Staatsbosbeheer ressorteerde.

AFDELING BOSWEZEN (EN JACHT) 1947-1951 / AFDELING BOSWEZEN 1952 T/M 14-05-1957

De zorg voor de aangelegenheden die de bosbouw betreffen was opgedragen aan de Afdeling Boswezen en Jacht, vanaf 1952 de Afdeling Boswezen. Het hoofd van de Afdeling Boswezen en Jacht was tot en met 1948 dr. J.A. van Steijn, daarna werd ir. F.W. Malsch aangesteld als hoofd Boswezen. Hij vervulde die functie tot de opheffing van de afdeling in 1957.

Onder de afdeling ressorteerde het Staatsbosbeheer waarvan ir. Malsch directeur was. Het Staatsbosbeheer is onder meer belast met de bewindvoering van alle onder deze dienst ressorterende goederen, waarvan de bosgronden zijn samengevoegd in een aantal houtvesterijen. Het Staatsbosbeheer kan op grond van de Boswet renteloze voorschotten verstrekken aan degenen die hun woeste gronden willen bebossen. Verder houdt het Staatsbosbeheer zich onder meer bezig met het verstrekken van kapvergunningen en met toepassing van de regels uit de Natuurschoonwet. Er bestaat een nauwe samenwerking tussen het Staatsbosbeheer en de Cultuurtechnische Dienst die erop gericht is dat bij de uitvoering van cultuurtechnische werken voldoende zorg aan de eisen van het landschapsschoon wordt besteed.

Bij de departementale reorganisatie van 1957 werd de Afdeling Boswezen per 15 mei 1957 opgeheven.⁵ De taak van de afdeling werd (waarschijnlijk) overgenomen door de Directie Algemene Zaken van de Directie van de Landbouw.

5 Kab. K 234, 29-04-1957

GERAADPLEEGDE BRONNEN EN LITERATUUR

Algemene Geschiedenis der Nederlanden (AGN). Haarlem: Fibula - Van Dishoeck, 1982. Deel 15, nieuwste tijd.

Documentatieverzameling van CAS/ITW (doc.) Diverse gecombineerde organisatiebeschikkingen alsmede ongedateerde en niet ondertekende artikelen en beschouwingen betreffende de organisatieonderdelen van het Ministerie van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening. Z.pl; z.u., z.j.

Jansen, Albert. *Overzicht van de organisatie en taken van de Afdeling/Directie Algemene Zaken van het Directoraat-Generaal van de Landbouw en Voedselvoorziening van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, 1946 - 1970*. Winschoten: CAS/ITW, 1992.

Keesings Historisch Archief - geïllustreerd dagboek van het hedendaags wereldgebeuren met voortdurend bijgewerkte index - Onder hoofdredactie van dr. P.H. Ritter jr. Z.pl; z.u., (1946 - 1949).

Organisatieschema's van de departementen van Algemeen Bestuur, tijdvak 1860 - 1960. Winschoten: Centrale Archief Selectiedienst, Afdeling Onderzoek, 1986.

Schuitemaker, G.J. *Inventaris van het archief van de Directie van de Landbouw: Afdeling IV voor de Veeteeltaangelegenheden (1947 - 1950), Afdeling Veeteeltwezen (1950 - 1975), Directie Veeteelt (1957) over de periode september 1947 - oktober 1957*. 's-Gravenhage: Ministerie van Landbouw en Visserij, Directie Materiële Zaken, Centrale Afdeling Algemene Secretarie, 1986.

Staatsalmanak voor het Koninkrijk der Nederlanden (Stalm). 's-Gravenhage: Staatsdrukkerij- en Uitgeverijbedrijf, 1946 - 1971.

GESCHIEDENIS VAN HET ARCHIEFBEHEER

De volgende archieven zijn in 2006 naar het Nationaal Archief overgebracht krachtens art. 12 van de Archiefwet 1995:

- Directie Algemene Zaken, 1947 - 1970,
- Directie Grond- en Pachtzaken, 1953 - 1960,
- Afdeling Boswezen, 1948 - 1970,
- Afdeling Cultuurtechnische Aangelegenheden, 1947 - 1970,
- Afdeling Plantenziektenkundige Aangelegenheden, 1947 - 1970.

DE VERWERVING VAN HET ARCHIEF

Het archief is krachtens bepalingen van de Archiefwet overgebracht.

Inhoud en structuur van het archief

SELECTIE EN Vernietiging

DE BEWERKING IN 1993

In 1993 werden de archieven van de volgende afdelingen in één archiefblok bewerkt:

- Directie Algemene Zaken, 1947 - 1970,
- Directie Grond- en Pachtzaken, 1953 - 1960,
- Afdeling Boswezen, 1948 - 1970,
- Afdeling Cultuurtechnische Aangelegenheden, 1947 - 1970,
- Afdeling Plantenziektenkundige Aangelegenheden, 1947 - 1970.

De archieven werden geselecteerd aan de hand van de lijst, houdende opgaaf van voor vernietiging in aanmerking komende stukken in de archieven van het Ministerie van Landbouw en Visserij en in de archieven van de onder dat ministerie ressorterende commissies en ambtenaren, behorende bij de Beschikking van de minister van Landbouw en Visserij en de minister van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk respectievelijk van 29 december 1966, No. PAZ 400, Afdeling Post- en Archiefzaken en van 3 februari 1967, No. 133349, Afdeling Oudheidkunde en Natuurbescherming.

In totaal was de omvang van de archieven voor de bewerking 131 meter. Hiervan is 1,75 meter afgezonderd als zijnde te vernietigen op termijn, vreemd archief, taakvoorganger en taakopvolger. De in deze inventaris opgenomen stukken omvatten 15,75 meter, zodat het vernietigingspercentage 87,81 is. Het te vernietigen gedeelte is afgevoerd naar het bedrijf Lignac & Levison B.V. te Apeldoorn. Het te bewaren gedeelte is teruggezonden naar het depot van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij.

DE BEWERKING IN 2006

Bij de bewerking in 2006 vond geen vernietiging plaats.

VERANTWOORDING VAN DE BEWERKING

DE BEWERKING IN 1993

Bij de aanvang van de bewerking werd er van uitgegaan dat het te bewerken archief geordend zou zijn op hoofdonderwerp, onderwerp/afdeling. Tijdens de bewerking bleek dat de in het archief aangetroffen afdelingen zelfstandige archiefvormers

waren geweest. De oorspronkelijke indeling op de VNG-code, aangevuld met de sectie-code van de Directie van de Landbouw Afdeling Algemene Zaken, alsmede de indeling in 10-jaren blokken is gehandhaafd.

DE BEWERKING IN 2006

In opdracht van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, is door de Centrale Archief Selectiedienst in 2005 het archiefbestand herbewerkt.

Op aanwijzing van het Nationaal Archief werd de indeling van de bestaande inventaris herzien. De beschrijvingen van de bestaande inventaris zijn overgenomen en waar nodig aangepast.

Voor de materiële staat van het archief is de bewerking uitgevoerd conform de brochure "Om de kwaliteit van het behoud, normen goede en geordende staat", uitgave Beekhuis/Hol 1993 van de Rijksarchiefdienst/Pivot.

Verwant materiaal**BESCHIKBAARHEID VAN KOPIEËN**

Inventarisnummers van dit archief zijn niet in kopievorm beschikbaar

VERWANTE ARCHIEVEN

Zie ook:

- 2.11.55 - Inventaris van het archief van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit; Directie Landbouw: afdeling Algemene Zaken, (1937) 1947-1970 (1982)
- 2.11.109 - Inventaris van het archief van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit; Directie Landbouw: afdeling Plantenziektenkundige Aangelegenheden, 1947 - 1970
- 2.11.110 - Inventaris van het archief van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit; Directie Landbouw: afdeling Grond- en Pachtzaken, 1953 - 1960
- 2.11.112 - Inventaris van het archief van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit; Directie Landbouw: afdeling Cultuurtechnische Aangelegenheden, 1947 - 1970

BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDDELEN

A ORGANISATIE

1	Stukken betreffende de registratie van archiefstukken.
1952-1960	omslag
2	Stukken betreffende de instelling en de werkzaamheden van een
bedrijfschap voor de bosbouw, het Bosschap.
1953-1960	omslag
3-5	Stukken betreffende Staatsbosbeheer.
1961-1970	1 pak en 2 omslagen
3	Aankoopbeleid van gronden. 1961-1964	
4	Organisatie. 1962-1970	
5	Reorganisatie. 1965, pak	
6	Stukken betreffende het in gebruik geven van gronden in de
houtvesterij Haarlem (boswachterijen 's-Gravenhage en Noordwijk).
1951-1957
Bevat tekeningen.	omslag

B TAAKUITOEFENING**B.1 WET EN REGELGEVING**

- 7-9** Stukken betreffende de Boswet.
1953-1970 1 pak en 2 omslagen
- 7** Totstandkoming van het ontwerp Boswet. 1953-1961, pak
- 8** Uitvoering en ontheffing van artikel 5 Boswet 1922. 1957-1960
- 9** (Her)plantingsplicht. 1961-1970, omslag
- 10** Stukken betreffende de besluitvorming tot subsidiëring van boseigenaren ingevolge art. 11 van de Boswet.
1966-1968 omslag
- 11** Stukken betreffende de besluitvorming tot subsidiëring van de aanleg van bossen door particuliere grondeigenaren ingevolge art. 10 van de Boswet.
1966-1970 omslag
- B.2 BEMOEIENIS MET ANDERE ORGANISATIES**
- 12** Stukken betreffende de Nederlandse Nationale Populieren Commissie.
1953-1960 omslag
- 13** Stukken betreffende de instelling en de werkzaamheden van de Landelijke Bosbouwvoorlichtingsraad.
1954-1960 omslag
- 14** Stukken betreffende de oprichting van de Stichting tot Waarmaking van Nederlands Werkhout door Staatsbosbeheer en Algemene Vereniging Nederlands Hout.
1956 omslag
- 15** Stukken betreffende de eventuele bouw van een Duits hotel annex kindertehuis op Terschelling.
1958-1959 omslag
Bevat tekeningen.
- 16** Stukken betreffende de taak en de werkwijze van het Rijksinstituut voor Veldbiologisch Onderzoek ten behoeve van het Natuurbehoud (RIVON).

1958-1960

pak

B.3 OVERIGE STUKKEN

- 17** Stukken betreffende schade aan bossen door schadelijke planten.
1953-1959 omslag
- 18** Stukken betreffende de aankoop, openstelling en onderhoud van
recreatiegebieden.
1953-1960 pak
Bevat tekeningen.
- 19-22** Stukken betreffende de behandeling van aangelegenheden op het
gebied van de natuurbescherming.
1953-1966 4 omslagen
- 19** Algemeen. 1954-1966
Bevat tekeningen.
- 20** Landschapsschoon. 1953-1960
- 21** Natuurreservaten. 1953-1960
- 22** Staatsnatuurreservaat De Heide van Duurswoude. 1953-
1960
Bevat tekeningen.
- 23** Stukken betreffende de behandeling van protestbrieven tegen het
doden van zilvermeeuwen met strychnine.
1953-1960 omslag
- 24** Stukken betreffende de instelling en werkzaamheden van de Stichting
ter Verbetering van Voortkweekingsmateriaal van Houtopstanden.
1953-1960 omslag